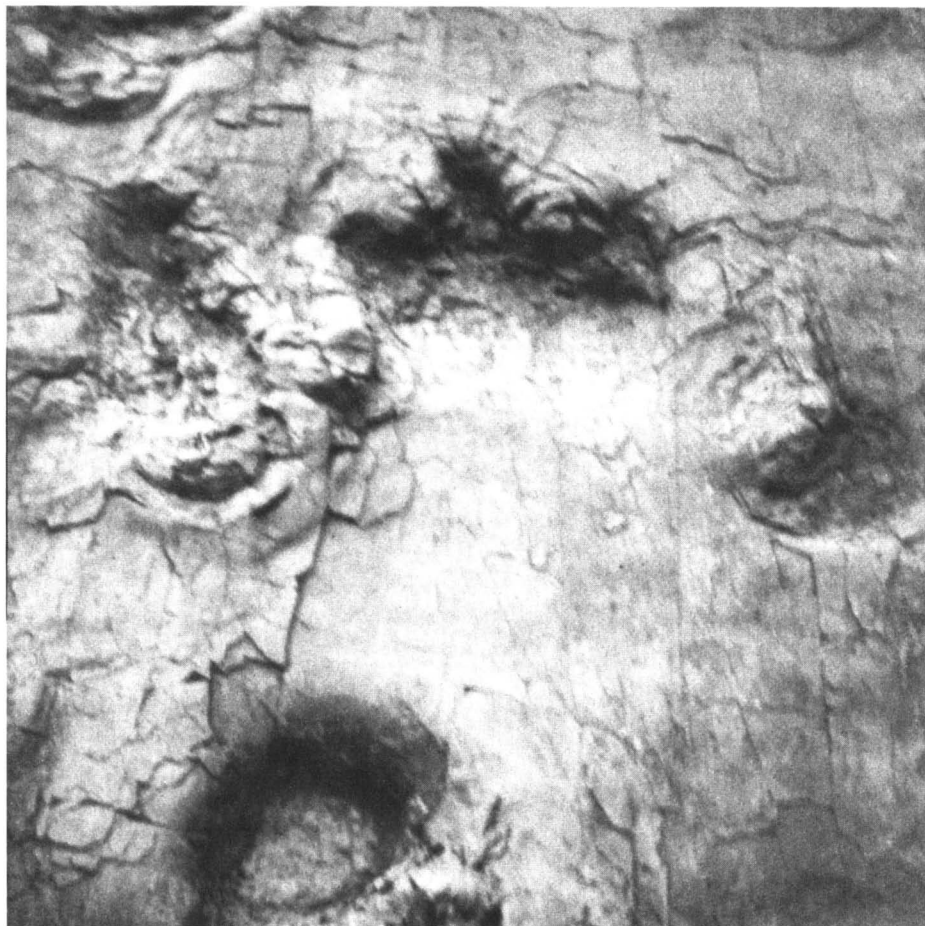

Op dinosaurusjacht in het Wiehengebirge

Albert Folkerts

'Op de lagere school al wist ik wat ik later zou worden: geoloog, en dan zou ik dinosaurussen gaan zoeken en een museum beginnen.'

Misschien komt de lezer van dit artikel deze jongensdroom wel bekend voor. Hij is wel uitgekomen, maar op een heel andere manier dan dat ik ooit gedacht had. Geologie is nog altijd een hobby gebleven, en achteraf maar goed ook, want nu kan ik me artikelen veroorloven op het niveau van de enthousiaste amateur, wat een beroepsgeoloog niet kan.

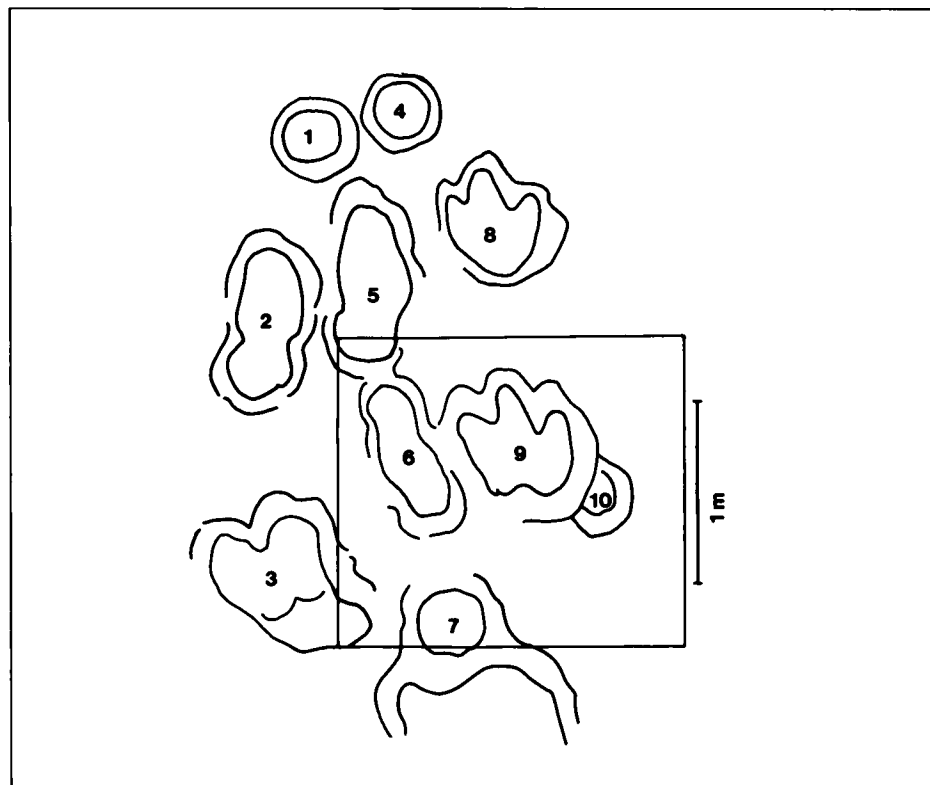
Hoe zit dat nu met die dinosauriërs? Misleid door de eenvoudige boekjes uit de jeugdbibliotheek meende ik aanvankelijk dat je voor het vinden van resten van deze beesten op zijn minst in Amerika in de Grand Canyon moest gaan zoeken. Uiteindelijk ontdek je dan dat er in Leiden, Brussel en Maastricht óók dinosaurussen te bewonderen zijn in de musea. Maar dat is toch nog niet je ware. Je wilt zelf eigenlijk iets vinden. Tot op heden heb ik zelf nog geen enkel bot van een dergelijk beest in mijn verzameling opgenomen omdat ik nog steeds niets zelf heb gevonden. Ja, op beurzen wordt genoeg aangeboden, maar dat ontnemt je het genoegén zélf een ontdekking te doen.

Het afgelopen voorjaar is het me gelukt een familietripje zó te organiseren, dat we langs het plaatsje Barkhausen zouden rijden iets ten noorden van Osnabrück. In het boekje 'Geologische zwerftochten' door de heer H. Krul in 1969 uitgegeven door Thieme, Zutpen, staat een artikel onder de intrigerende titel 'Dinosaurussporen in het bos'. Zou dat iets zijn?

Na enig zoeken vonden we een kilometer buiten Barkhausen tegen een bergelling de gezochte dinosaurussporen. Vanuit Barkhausen is het een smal weggetje richting Melle. Bij een kleine parkeerplaats staat een bord 'Saurierspuren'. De eerste indruk is: 'Ze bestaan echt' en de tweede is: 'Gauw wat foto's

Bijchrift foto

Centraal is de pootafdruk van een Megalosaurus te zien (9) en aan weerszijden de afdrukken van een stel Dicraeosaurussen die overigens de andere kant uit zijn gelopen. De tekening geeft een iets groter deel weer van de wand.

maken'. Met een eenvoudige camera is de foto gemaakt die bij dit artikel staat afgedrukt.

Het voorjaar is een goede tijd om dit object te fotograferen omdat het bos dan nog niet zo vol blad zit.

Op mijn foto ziet u de best bewaard gebleven sporen. De tekening heb ik geleend uit het boek van de heer Krul.

Wat valt er te zien in Barkhausen?

Een oude steengroeve met daarin een achterover hellende rotswand waarop de in 1921 ontdekte sporen te zien zijn. Een keurig geconserveerde wand van acht bij vier meter groot waarop in het fijnkorrelige bruingrijze gesteente een flink aantal enorme pootafdrukken is te zien van een olifantachtig dier, een

Dicraeosaurus, en van een drietenige vleesetende soort, een Megalosaurus. De pootafdrukken zijn na elkaar ontstaan in het toen nog natte sediment. Een aantal is vervormd door latere afdrukken.

Wanneer je het vlak nader bestudeert, dan is zo hier en daar fijn plantehaksel te ontdekken evenals krimpscheurtjes, golfsporen en sporen van regendruppels. In stukken steen uit de omgeving zijn kleine schelpjes te vinden en nog meer restanten van bladeren en schubben van bijvoorbeeld boomvarens. De schelpjes zouden brakwatermosseltjes zijn volgens Krul. Deze kleiige afzettingen lijken mij persoonlijk meer te zijn afgezet in een brede riviermonding met getijden, dan in een waddengebied. Het

aanspoelsel langs de huidige grote rivieren lijkt veel op hetgeen op het fossiele vlak te zien is. In het waddengebied komt vrijwel geen plantehaksel voor en véél meer schelpen dan op het vlak. Mij lijkt dat de sauriërs de meest begaanbare banken gebruikt hebben om te fourageren en om zich te verplaatsen. Een reconstructie van het landschap ter plaatse in die tijd is niet te geven na een kort bezoek, maar het is zeker de moeite waard om de sauriërsporen bij Barkhausen te bezoeken.

Adres van de auteur:
Dr. Schoyerstraat 19
4205 KR Gorinchem

Hé...

Glaciale 'tectonische spiegels'

Bij een bezoek aan de groeve Kwintelooyen bij Veenendaal ontdekte ik iets heel zeldzaams. In de wand van de

groeve zaten twee bijna 40 centimeter dikke kleilagen die schuin stonden (onder een hoek van 45°, naar het oosten gericht). In de lagen bevonden zich diaklazen en verschuivingsvlakken.

Op de verschuivingsvlakken zaten papierdunne laagjes limoniet. Naar mijn weten is zo iets nog niet eerder in Nederland gevonden. Natuurlijk heb ik enkele brokken klei meegenomen en

Door ijsdruk verschubde bodem tijdens Saale ijstijd. Spleetopvulling met klei van grotere diepte afkomstig. Tektonische werking door ijs. Groeve Warrink bij Itterbeck-Rätz, Duitsland, 1990. Foto A.J.G. Verhaard, Olst.